

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIC-188/17-C

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Střední odborné učiliště zemědělské a služeb, Dačice, nám. Republiky 86
Sídlo	nám. Republiky 86/V, 380 01 Dačice
E-mail právnické osoby	souz.reditel@dac.cz
IČ	00 073 172
Identifikátor	600 008 380
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radek Hillay, ředitel školy
Zřizovatel	Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952, 370 76 České Budějovice
Místa inspekční činnosti	nám. Republiky 86/V, Dačice Jemnická 58, Dačice
Termín inspekční činnosti	10. 4. 2017 – 12. 4. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) téhož zákona, zejména se zaměřením na neúspěšnost ve společné části maturitní zkoušky (školní roky 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 k termínu konání inspekční činnosti).

Charakteristika

Střední odborné učiliště zemědělské a služeb, Dačice, nám. Republiky 86 (dále „škola“) vykonává v souladu se zápisem do školského rejstříku činnost střední školy, domova mládeže, školní jídelny a školní jídelny-výdejny. Místa poskytovaného vzdělávání se nacházejí ve dvou budovách. Na adrese Dačice nám. Republiky 86/V je umístěno ředitelství školy, domov mládeže a školní jídelna a jsou zde prostory pro výuku odborného výcviku. Na adrese Dačice, Jemnická 58 probíhá teoretická výuka, je zde také školní jídelna-výdejna.

Střední vzdělávání je ve školním roce 2016/2017 uskutečňováno v sedmi tříletých oborech vzdělání s výučním listem ukončovaných závěrečnou zkouškou: 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel, 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů, 36-67-H/01 Zedník, 41-51-H/01 Zemědělec-farmář, 65-51-H/01 Kuchař-číšník, 41-55-E/01 Opravářské práce a 29-51-E/01 Potravinářská výroba. Vzdělávání žáků ve dvouletém maturitním oboru denní formy nástavbového studia 65-41-L/51 Gastronomie bylo naposledy realizováno ve školním roce 2014/2015.

K datu inspekční činnosti navštěvovalo školu ve třinácti třídách 248 žáků. Celkový počet žáků se od poslední inspekční činnosti konané před dvěma roky snížil o cca 15 %, počet tříd klesl o tři.

Informace o škole jsou dostupné na webové stránce www.souz-dacice.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce školy je zpracována na období let 2013 až 2019, její aktualizace nebyla prováděna. Svým obsahem tak zčásti neodpovídá současnému stavu školy. Nedošlo k průběžnému zapracování změn týkajících se oboru vzdělání Gastronomie. V oblasti výchovně-vzdělávací práce, pro kterou byly při poslední inspekční činnosti konané v únoru 2015 formulovány návrhy na zlepšení stavu školy, nebyla provedena inovace cílů a konkretizace strategií pro jejich dosažení.

Vzdělávání v oboru vzdělání Gastronomie bylo uskutečňováno od školního roku 2011/2012. Prvotní zájem o tento obor v následujících dvou letech klesal, přičemž vždy cca třetina žáků ukončila studium již v 1. ročníku. Ke studiu byli přijati všichni zájemci bez přijímací zkoušky. V následujících dvou letech 2014/2015 a 2015/2016 se konalo přijímací řízení do tohoto oboru vzdělání (rovněž bez přijímací zkoušky), ale vzhledem k minimálnímu počtu zájemců nebyla výuka v 1. ročníku zahájena.

V oboru vzdělání Gastronomie byly již v předchozí inspekční zprávě konstatovány slabé výsledky žáků v průběhu studia a následně u maturitní zkoušky v jarním a podzimním zkušebním období 2013 a 2014. V jarním a podzimním zkušebním období 2015 byl zaznamenán opět výrazný neúspěch žáků. Opatření týkající se poskytování pravidelných konzultací žákům a procvičování požadovaných dovedností v rámci výuky byla školou vyhodnocena jako málo účinná. Škola posílila na základě doporučení České školní inspekce (dále „ČŠI“) ve školním vzdělávacím programu časovou dotaci matematiky umožňující efektivnější rozvržení učiva. Účinnost tohoto opatření nebylo možno zhodnotit, neboť dle inovovaného vzdělávacího programu (s platností od 1. 9. 2015) nebyla již výuka realizována.

Při inspekční činnosti v únoru 2015 byly na základě provedené hospitační činnosti formulovány v inspekční zprávě návrhy na zkvalitnění výuky. Českou školní inspekci bylo doporučeno zaměřit se ve vzdělávání žáků na rozvoj komunikativních kompetencí v českém

jazyce a v cizích jazycích a v teoretické výuce na posilování aktivního učení žáků při užití vhodně zvolených metod a forem práce a na zařazování prvků sebehodnocení a vzájemného hodnocení. Škola si v plánu hlavních úkolů stanovila naplňování těchto doporučení jako jeden z cílů pro následující dva školní roky. Ke konkrétnímu rozpracování postupů k jejich naplňování vedení školy nepřistoupilo, nezajistilo dostatečné metodické vedení pedagogů. Plnění cíle bylo ponecháno převážně na individuální aktivitě jednotlivých vyučujících. Některými postupy ke zkvalitnění výuky se zabývaly předmětové komise (např. využívání didaktické techniky, zařazování činností pro udržení pozornosti žáků a posilování jejich paměti, využívání mezipředmětových vztahů a motivačních prvků). Kontrolní mechanismy pro zjišťování plnění cíle zkvalitnit výuku nebyly vedením školy dostatečně uplatňovány.

Plány školy pro hospitační činnost v teoretické výuce (sedm hospitací za pololetí), kterou je prioritně pověřena zástupkyně ředitele pro teoretické vzdělávání, nebyly naplňovány. Ve školním roce 2015/2016 provedla zástupkyně ředitele tři hospitace a ve školním roce 2016/2017 k datu inspekční činnosti rovněž tři hospitace. Ředitel školy doložil za výše uvedené období dva hospitační záznamy v teoretickém vyučování. Málopočetná hospitační činnost neumožnila vedení školy získat dostatečnou zpětnou vazbu o kvalitativním posunu poskytovaného vzdělávání.

Výuka českého jazyka a literatury, cizího jazyka a matematiky v oborech vzdělání poskytujících vzdělání s výučním listem (kategorie dosaženého vzdělání H), na kterou byla zaměřena hospitační činnost v průběhu inspekce, je zajišťována sedmi vyučujícími, kteří splňují kvalifikační předpoklady. Ve srovnání s předchozími školními roky poklesla ve sledovaném období četnost jimi navštívených vzdělávacích akcí zaměřených na didaktické postupy (doložena účast dvou vyučujících). Tato skutečnost je jednou z příčin snížené kvality vyučovacích hodin hospitovaných v průběhu inspekční činnosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hodinách českého jazyka byly na žáky kladeny srozumitelné požadavky. Převažovala frontální výuka ve spojení s řízeným rozhovorem. Zařazena byla také krátká samostatná práce. Jiné organizační formy a metody nebyly využity. Aktivitu a zájem žáků o výuku se dařilo podnit jen částečně. Zpětná vazba o úrovni znalostí byla poskytována zejména aktivním žákům. Snaha o zapojení méně aktivních žáků do výuky nebyla vždy úspěšná, úroveň znalostí a dovedností prezentovaná těmito žáky byla spíše slabá. Komunikativní kompetence žáků v rozmanitých situacích nebyly dostatečně rozvíjeny, i když ve výuce byla využita souvislost obsahu s reálnými situacemi každodenního života (vypravování, administrativní styl, úprava písemností). Využití interaktivní tabule bylo málo účelné.

V hodinách matematiky byla zaznamenána frontální výuka s převažujícím dominantním postavením učitele zaměřená na procvičování učiva. Částečně se uplatnila samostatná práce žáků nebo práce ve dvojicích. Na počátku hodin vyučující zjišťovali pomocí otázek úroveň znalostí žáků a pochopení již dříve probraného učiva. Poté následovalo procvičování učební látky. V hodině vedené vyučující s odborným zaměřením pro matematiku byli žáci vhodně motivováni, což bylo ještě posíleno motivačním hodnocením splněného domácího úkolu zaměřeného i na rozvoj dovedností žáků (výroba modelu tělesa). K účinnému procvičování učiva byla vhodně využita didaktická technika a obrazový materiál. Žáci byli vedeni k používání přehledů matematických vzorců, k logickému uvažování a především praktickému využití matematických znalostí. Aktivně přistupovali k vhodně zařazené samostatné práci s pracovním listem, která podporovala pochopení učiva. Zájem žáků posilovala rovněž souvislost obsahu s reálnou situací praktického života. Byl zaznamenán individuální přístup k žákům a průběžně jim byla poskytována účinná zpětná vazba.

Ve výuce vedené vyučujícím bez odborného zaměření byly využívány nákresy na tabuli, které žáci překreslovali do sešitů, následně zapisovali i řešení příkladů. Učitel se snažil kladenými otázkami aktivizovat žáky, ale do výuky se jich zapojovalo jen několik. Většina byla pasivní. U některých z nich se projevovaly neznalosti základních matematických algoritmů, na což učitel reagoval jejich zopakováním.

Ve výuce anglického jazyka odpovídaly zvolené metody a formy v převážné míře stanovenému cíli. Hodiny byly zaměřeny zejména na práci s již osvojenou slovní zásobou a na její rozšíření. Prohlubovány byly poslechové dovednosti žáků. Slovní zásoba byla procvičována ve větách v interakci učitel - žák, při krátkých vzájemných rozhovorech žáků dle zadání v učebnici či písemně pomocí pracovních listů. Chybělo její využití v konkrétních komunikačních situacích za užití vlastních informací. Žáky se dařilo aktivizovat při individuální (samostatné) práci, činnostech ve dvojicích a ve skupinách. Zadané úkoly plnili, dobře spolupracovali. V případě potřeby se obraceli o pomoc na pedagoga. V rámci nácviku k závěrečné zkoušce byla žákům zadána příprava jídelníčku. Zařazena byla také práce se slovníkem. Při sledování autentické filmové nahrávky spojené se samostatnou prací podporoval vyučující dostatečně zájem žáků. Efektivita této části výuky byla snížena tím, že pedagog za žáky zčásti přebíral aktivitu.

Ve sledované výuce německého jazyka byly použity vhodné učebnice a učební materiály. Rozvoj produktivních řečových dovedností byl naplňován jen zčásti. Převládaly spíše receptivní dovednosti (čtení, překlad, gramatika). Převažovala frontální výuka, která byla při některých aktivitách málo efektivní. V žádné z hodin nebyla zařazena práce ve dvojici, nevyskytly se ani jiné aktivizující metody. Vyučujícím se nedařilo komunikovat s žáky v cílovém jazyce. Didaktická technika byla účelně využita pouze v jedné z hodin. Nízký počet žáků ve skupinách umožňující individuální přístup nebyl účinně využit pro dosažení očekávaných výsledků.

Z celkového průběhu hospitované výuky vyplynulo přetrvávající nedostatečné zařazování různých druhů hodnocení práce žáků. Zdařilé uplatnění sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků bylo sledováno jen v jedné hodině matematiky. Ojedinele se vyskytlo závěrečné shrnutí práce žáků učitelem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Do prvního ročníku třídy GN 1. oboru Gastronomie nastoupilo ve školním roce 2013/2014 celkem 13 žáků, z nich čtyři ukončili vzdělávání z důvodu neprospěchu ještě v průběhu školního roku. Do druhého ročníku postoupilo devět žáků, jedné žákyni bylo povoleno opakování druhého ročníku. Z deseti žáků třídy GN 2. ukončili tři žáci předčasně vzdělávání během prvního pololetí školního roku 2014/2015, další dva pak v průběhu druhého pololetí. Z analýzy přihlášek ke studiu a v nich uvedeného přehledu prospěchu ve třetím ročníku předchozího středního vzdělávání s výučním listem vyplývá, že velká část žáků byla přijata k nástavbovému studiu alespoň s jednou dostatečnou z některého předmětu společné části maturitní zkoušky. Toto zjištění svědčí o nedostatečných studijních předpokladech přijatých žáků, které se poté projeví i v průběhu vzdělávání. Ze zbývajících pěti žáků třídy GN 2., kteří byli klasifikováni na konci druhého pololetí posledního ročníku, pouze jeden vykazoval dobré studijní výsledky (průměrný prospěch 1,56). Průměr ostatních žáků byl v rozmezí 2,73 až 3,06. Z předmětů, ze kterých konali následně společnou část maturitní zkoušky, byli hodnoceni převážně dostatečnou.

V jarním a podzimním zkušebním období 2015 bylo přihlášeno k maturitní zkoušce osm žáků třídy GN 2. sledovaného oboru. Zkoušku konalo pět žáků, z nich čtyři neuspěli. Hrubá

neúspěšnost (procentuální podíl žáků neúspěšných u maturitní zkoušky nebo zkoušku nekonajících z celkového počtu přihlášených) byla vysoká, činila 87,5 %. Výsledky maturitních zkoušek ve zkušebním období 2015 ukázaly ve srovnání s předchozím školním rokem nárůst hrubé neúspěšnosti o cca 15 %. V českém jazyce neuspěli tři žáci z pěti, neúspěšnost tak činila 60 %. V cizím jazyce neuspěl jeden žák ze dvou, neúspěšnost činila 50 %. Největší neúspěšnost (100 %) byla, stejně jako v předchozích dvou školních rocích, zaznamenána v matematice, neuspěl žádný ze tří žáků.

Škola se zabývala vyhodnocováním průběžných výsledků vzdělávání žáků a jejich výsledků u maturitní zkoušky v pedagogické radě převážně jen ve statistické rovině. Přijímaná dílčí opatření k jejich zlepšení směřovala zejména k pomoci žákům nad rámec výuky. Bylo pro ně realizováno doučování a další domácí příprava. Matematiku si jako maturitní předmět volili zejména žáci se slabými studijními výsledky. Vyučující matematiky doložila, že doučování, které probíhalo od prosince 2013 dvě hodiny týdně, se účastnil minimální počet žáků. Stanovené úkoly plnili jen někteří z nich. Záznamy tak svědčí o nízké motivaci žáků pracovat soustavně a delší dobu na zlepšení svých studijních výsledků.

Vzhledem k nepříznivým výsledkům žáků při ukončování studia a přetrvávajícímu velmi malému zájmu o tento obor nevyhlásil ředitel školy do oboru vzdělání Gastronomie pro následující školní rok 2017/2018 přijímací řízení. Při svém rozhodování zohlednil fakt, že k nástavbovému studiu mohou být přijímáni pouze absolventi oboru vzdělání 65-51-H/01 Kuchař-číšník, jejichž počet v posledních letech klesá.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Od minulé inspekční činnosti poklesla naplněnost školy.
- V jarním a podzimním zkušebním období 2015 došlo k dalšímu nárůstu neúspěšnosti žáků ve společné části maturitní zkoušky.
- Od školního roku 2015/2016 není realizováno vzdělávání v nástavbovém studiu oboru vzdělání Gastronomie.

Slabé stránky

- Škola nemá aktualizovanou koncepci a strategii svého rozvoje.
- V teoretické výuce není dostatečně podporováno aktivní učení žáků, nejsou využívány různé druhy hodnocení práce žáků. V českém a cizích jazycích nejsou dostatečně rozvíjeny komunikativní kompetence žáků. Tyto nedostatky přetrvávají od minulé inspekční činnosti.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků nezohledňuje dostatečně potřeby školy ve vztahu ke zkvalitňování teoretické výuky.
- Nízká frekvence hospitační činnosti neumožňuje poskytovat pedagogům účinnou zpětnou vazbu k jejich práci a zkvalitňovat průběh teoretického vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Aktualizovat koncepční záměry školy.
- Zvýšit účast pedagogů v dalším vzdělávání zaměřeném na oborovou didaktiku, různé formy hodnocení práce žáků a na využití aktivizujících metod a forem výuky.

- Zintenzivnit a zkvalitnit hospitační činnost. Nastavit efektivní spolupráci vedení školy a předmětových komisí za účelem zkvalitnění výuky.
- Podat žádost o výmaz z rejstříku škol a školských zařízení oboru vzdělání denní formy nástavbového studia 65-41-L/51 Gastronomie.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká opatření byla přijata.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Středního odborného učiliště zemědělského, Odborného učiliště a Učiliště, Dačice, nám. Republiky 86 vydaná Jihočeským krajem dne 27. 11. 2001
2. Úplné znění zřizovací listiny Středního odborného učiliště zemědělského a služeb, Dačice, nám. Republiky 86 ke dni 1. 1. 2017, včetně dodatků č. 1 až 11
3. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s čj. MSMT-44190/2014-3 (ze 4. 2. 2015 s účinností od 1. 9. 2015)
4. Rozhodnutí ve věci změny zápisu do rejstříku škol a školských zařízení vydané krajským úřadem Jihočeského kraje ze dne 29. 4 2015 s účinností od 1. 9. 2015, č. j. KUJCK 30847/2015/OSMT
5. Jmenování ředitele školy č. j. KUJCK23531/2013/OSMT ze dne 6. 5.2013 s účinností od 1. 8. 2013
6. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení z 6. 4. 2017
7. Údaje o žácích – školní matrika vedená ve školních letech 2014/2015 až 2016/2017
8. Dokumentace k přijímacímu řízení ve školních rocích 2013/2014 až 2015/1016
9. Školní vzdělávací programy oborů vzdělání 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel, 36-67-H/01 Zedník, 41-51-H/01 Zemědělec-farmář, 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů (platné od 1. 9. 2012) a 65-51-H/01 Kuchař-číšník (platný od 1. 9. 2012 pro 3. ročník a platný od 1. 9. 2015 pro 1. a 2. ročník)
10. Školní vzdělávací program oboru vzdělání 65-41-L/01 Gastronomie platný od 1. 9. 2011 včetně dodatku s účinností od 1. 9. 2015 (počínaje 1. ročníkem)
11. Školní řád s účinností od 19. 5. 2015
12. Organizační řád školy ze dne 1. 9. 2011 včetně organizačního schématu školy
13. Koncepce rozvoje školy na období 2013–2019
14. Celoroční plán práce (školní roky 2014/2015, 2015/2016 a 2016/2017)
15. Výroční zprávy o činnosti školy ve školních rocích 2014/2015 a 2015/2016
16. Třídní knihy oboru Gastronomie za školní roky 2013/2014 až 2014/2015
17. Třídní knihy oborů vzdělání kategorie dosaženého vzdělání H za školní rok 2016/2017
18. Rozvrh hodin platný pro školní rok 2016/2017

19. Výkazy o střední škole (M 8) podle stavu k 30. 9. 2011 až 2016
20. Záznamy z jednání pedagogické rady od školního roku 2012/2013 do termínu inspekční činnosti
21. Záznamy z porad předmiotové komise matematiky a všeobecně vzdělávacích předmětů za školní roky 2014/2015 až 2016/2017
22. Dokumentace vedená k výchovnému poradenství za školní roky 2014/2015 až 2016/2017
23. Minimální preventivní program ze dne 31. 8. 2016, Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků
24. Záznamy z hospitací provedené ředitelem školy a zástupkyní ředitele školy pro teoretické vyučování od školního roku 2015/2016 do termínu konání inspekční činnosti
25. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně dokladů o vzdělání a dokladů o absolvovaném dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
26. Dokumentace vedená školou k maturitním zkouškám ve školním roce 2012/2013, 2013/2014 a 2014/2015
27. Inspekční zpráva čj. ČŠIC-69/15-C ze dne 19. 3. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

Mgr. Stanislava Majerová, školní inspektorka

Mgr. Stanislava Majerová v. r.

Mgr. Bc. Jana Cipínová, školní inspektorka

Mgr. Bc. Jana Cipínová v. r.

Mgr. Dagmar Formánková, školní inspektorka

Mgr. Dagmar Formánková v. r.

V Plzni 16. května 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

Mgr. Radek Hillay, ředitel školy

Mgr. Radek Hillay v. r.

V Dačicích 19. května 2017